

BURUN KEMİĞİ KIRIKLARININ TÜRK CEZA KANUNU ÇERÇEVESİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ

Investigation of Nasale Bone Fractures in The Framework of The Turkish Penal Code

Hüseyin KAFADAR¹, Safiye KAFADAR²

Kafadar H, Kafadar S. Burun kemiği kırıklarının Türk Ceza Kanunu çerçevesinde değerlendirilmesi. Adli Tıp Bülteni 2013;18(1):20-24.

ÖZET

Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) 87. Maddenin 3. fıkrasında burun kemiği kırıklarının (lineer, deplase ve küçük kopma kırığı) hayat fonksiyonlarına etkisi, ayrı bir kavram olarak yer almaktadır. Bu çalışmada; burun kemiği kırığı bulunan olgulara düzenlenen adli raporlar ve karşılaşılan adli tıbbi sorunların incelenmesi amaçlandı.

01 Ocak-31 Aralık 2012 tarihleri arasında, Elazığ Adli Tıp Şube Müdürlüğü'nce düzenlenen 2896 adli rapordan, burun kemiği kırığı saptanan 178 olgu değerlendirme kapsamına alındı. Veriler uygun bilgisayar destekli paket programı kullanılarak değerlendirildi. Olgular; yaş, cinsiyet, oluş nedeni, burun kemiğinin tipi ve kırığın hayat fonksiyonlarına etkisi yönünden incelendi

Çalışma grubuna aldığımız 178 olgunun 24'ü (%13,48) kadın ve 154'ü (%86,51) erkek olup yaş ortalaması 34 ± 7 olarak bulunmuştur. Burun kemiği kırığına neden olan olaylar incelendiğinde; öncelikli olarak darp 130 (%73,03), ikinci sırada 24 (%13,48) olgu ile trafik kazası, 18 (%10,11)'i düşme ve 6 (%3,37)'sının delici kesici alet yaralanması olduğu belirlendi. Burun kemiği kırıklarının tipi incelendiğinde; lineer kırık 76 (%42,69), deplase kırık 66 (%37,07), parçalı kırık 28 (%15,73) ve 6 (%3,37) olguda küçük kopma kırığı tespit edildi.

Adli nitelik taşıyan burun yaralanmalarında, ağırlık derecesinin ve kırık tipinin belirlenmesi amacıyla nazal grafinin ve bilgisayarlı tomografinin incelenmesi uygun olacaktır. Adli raporda kırığın tipinin açıkça belirtilmesinin mükerrer yazışmaların ve adli süreçte gereksiz uzamaların önüne geçeceği görüşüdeyiz.

Anahtar kelimeler: Adli tıp, nazal kırık, travma.

ABSTRACT

Nasal bone fractures (lineer, deplase or distal thinner portion) is delineated in the new Turkish Penal Code (Article 87, Section 3). In the current study, we investigated the reports of injury case with nasal bone fracture and available problems in forensic medicine.

Of the 2896 forensic reports of our regional Center, The Council of Forensic Medicine, 178 cases with nasal bone fractures were determined between 1 June and 31 December 2012. The cases were investigated about age, gender, origine, type of nasal bone fracture and effect on life function.

There are 178 cases in our study. Of the cases, 13,48%(24 cases) were females and 86,51% (154 cases) males, a mean age of 34 ± 7 . was found. Of the cases, 73.03 % (130 cases) were assault, 13.48% (24 cases) traffic accident, 10.11% (18 cases) fall from and 3.37%(6 cases) were stab injury. Of the cases, 42.69% (76 cases) were lineer fracture, 37,07%(66 cases) were deplase fracture, 15,73%(28 cases) were fragmented and 3,37% (6 cases) were distal thinner portion fracture.

Because of all traumatic nasal injuries are considered judicial cases that with the goal of determination types of nasal bone fracture, x-Ray view and computerized tomography should investigate. We have considered that if it is clearly written type of nasal bone fracture in forensic reports, recurrent correspondence would not have and judiciary process would not extend.

Key words: Forensic medicine, nasal fracture, trauma.

¹Adli Tıp Kurumu, Elazığ Adli Tıp Şube Müdürlüğü, Elazığ

²El-Tıp Görüntüleme Merkezi, Elazığ

GİRİŞ ve AMAÇ

Adli Tıp; tıbbi bilgilerin hukuka uygulanışını ele alan ve hekimlerin yasal sorumluluklarını inceleyen bilim dalıdır. Adli tıp uzmanları tıbbi belge ve bulgular ışığında ilgili adli makamlara yazılı veya sözlü olarak rapor düzenlerler. Adli makamlar da bu raporlar doğrultusunda hukuki kararlarını verirler(1,2).

Yüz bölgesine gelen travmalarda anatomik yapısı ve yerleşimi nedeniyle en sık burun kemiği kırıkları görülmektedir (3-9). Burun kemik kırığının tipi uygulanan kuvvetin şiddetine, yönüne ve yaralanmanın mekanizmasına bağlıdır (7,10). Burun kemikleri herhangi bir yüz kemiğinin kırılmasına neden olabilecek kuvvetten daha az şiddette bir kuvvetle kırılabilir ve lateral yönden gelen travmaya bağlı her iki burun kemiği de kırılabilir (3,8-10).

Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) 87. Maddenin 3. fıkrasında vücuttaki kırıklar ayrı bir kavram olarak yer almaktadır (10,11). Kırığın hayat fonksiyonlarına etkisine göre hafif;1, orta ;2-3 ve ağır;4-6 olarak sınıflandırılmıştır (3,10,11).

Bilindiği üzere tüm travmatik olaylar adli vaka olarak kabul edilir. Dıştan veya içten gelen zorlamalar sonucunda burun kemiğinin anatomik bütünlüğünün bozulmasına kırık adı verilmektedir (10). Ancak, TCK'na göre burun kemiği kırıklarının tipine bağlı olarak kırığın hayat fonksiyonlarına etkisi de değişmektedir (11). Olguyu ilk muayene eden hekimin kırığın tipini belirleyememesi veya adli rapora yazmaması durumunda yeterli kanaat oluşmamaktadır. Bu da adli sürecin uzamasına ve mükerrer yazışmalara neden olmaktadır. Adli rapor düzenlemekle yükümlü tüm doktorların sorumlu duruma düşmemeleri için burun kemiği kırıklarında uygulanması gereken yasal prosedürleri ve uygulama esaslarını bilmeleri gerekir.

Sonuç olarak bu çalışmada amaç; Türk Ceza Kanunu'nda, burun kemiği kırığı bulunan yaralanmalı olgulara düzenlenen adli raporların değerlendirilmesi ve karşılaşılan adli tıbbi sorunların vurgulanmasıdır.

GEREÇ ve YÖNTEM

01 Ocak 2012-31 Aralık 2012 tarihleri arasında Elazığ Adli Tıp Şube Müdürlüğü'nce düzenlenen 2896 adli rapordan, burun kemiği kırığı saptanan 178 olgu retrospektif olarak incelenerek değerlendirme kapsamına alındı. Veriler uygun bilgisayar destekli paket programı kullanılarak değerlendirildi. Olgular yaş, cinsiyet, oluş nedeni, burun kemiği kırığının tipi ve kırığın hayat fonksiyonlarına etkisi yönünden incelendi (Tablo 1).

BULGULAR

Çalışma grubuna aldığımız 178 olgunun 24'ü (%13,48) kadın ve 154'ü (%86,51) erkek olup yaş ortalaması 34±7 olarak bulunmuştur.

Burun kemiği kırığına neden olan olaylar incelendiğinde; öncelikli olarak darp 130 (%73.03), ikinci sırada 24 (%13.48) olgu ile trafik kazası, 18'i (%10.11) düşme ve 6'nın (%3.37) delici kesici alet yaralanması olduğu belirlendi (Şekil 1).

Burun kemiği kırıklarının tipi incelendiğinde; lineer kırık 76 (%42.69), deplase kırık 66 (%37,07), parçalı kırık 24 (%15,73) ve 6 (%3,37) olguda küçük kopma kırığı tespit edilmiştir (Tablo 1).

Kemik kırıklarının hayat fonksiyonlarına etkisi açısından olgular değerlendirildiğinde 84 (%47.19) olguda hafif (1) ve 94 (%52.80) olguda orta (2,3) olarak bulunmuştur.

Olgularımızdan 104 (%58,42) tanesine mükerrer yazışma yapılmıştır. Bunlardan 48 (%26,96) olgu şüpheli nazal fraktür nedeniyle ve 56 (%31,46) olgu kırık tipinin belirtilmemiş olması nedeniyle radyoloji ve/veya kulak-burun-boğaz uzmanından konsültasyon istenmiştir. Burun kırığı tespit edilmeyen 34 vaka çalışma dışı bırakılmıştır.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Burun kemiği kırıklarının adli tıp uygulamaları açısından değerlendirilmesi Türk Ceza Kanunu'nda (87/3) yapılan değişiklikler sonucunda daha da önemli bir hale gelmiştir (9,11). Özellikle burun kemiğinde kırık tanısı kırığın tipi tespit edilerek konulmalı ve hazırlanacak olan adli raporda da açıkça yazılmalıdır (9).

Bu çalışmada incelenen tıbbi belge ve raporlarda; burun kemiği kırıkları ile ilgili yeterli bilgi elde edilememiştir. Çoğunlukla şüpheli nazal fraktür veya kırığın tipi belirtilmeden sadece nazal kırık tespit edildiği, şeklinde düzenlendiği görüldü. Kesin rapor düzenleyebilmek için olguların yarısından fazlasında mükerrer yazışma yapıldığı tespit edildi.

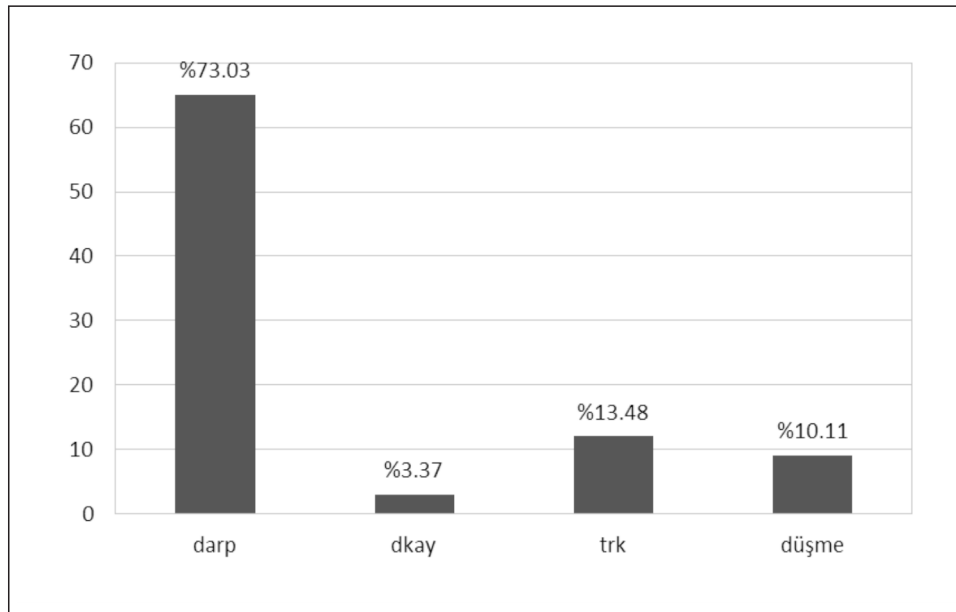
Kun Hwang ve arkadaşlarının 503 burun kemik kırıklı olgu üzerinde yaptıkları çalışmada; olguların %82'sinde nazal grafilerin pozitif sonuç verdiğini ancak burun kemik kırıklarının tanısı için bilgisayarlı tomografi çektilmesini önerdiklerini belirtmişlerdir (12).

Çalışma grubuna almış olduğumuz vakaların tamamının tanıları X-Ray grafisi ve/veya bilgisayarlı tomografi çektilerinde konulmuştur. Ancak kırığın hayat fonksiyonlarına etkisinin doğru bir şekilde raporlandırılabilmesi için burun kemiğinde meydana

Tablo 1. Olgular yaş, cins, kırık tiplerine göre dağılımı görülmektedir.

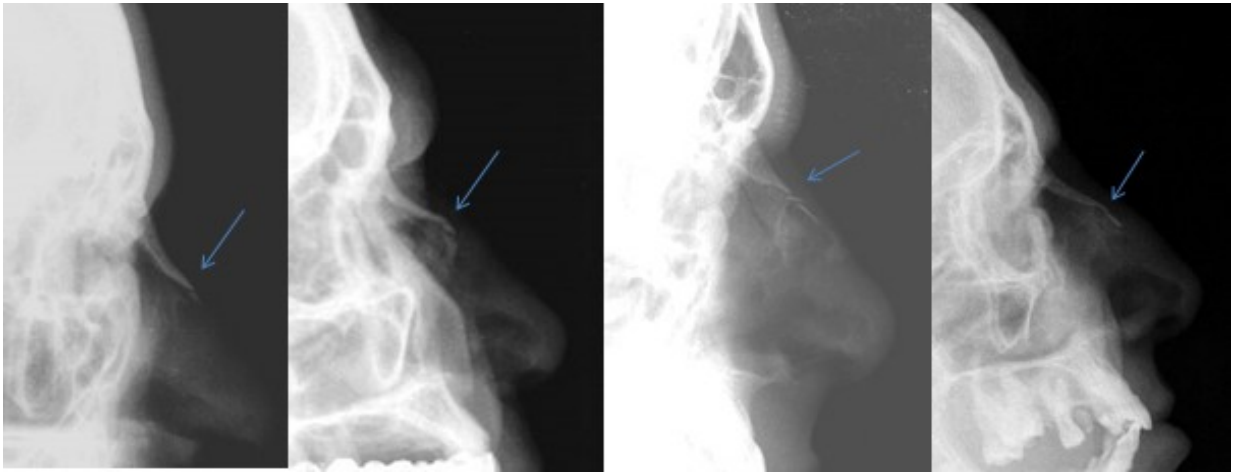
NF(aylar	K	E	Lineer	Deplase	Parçalı	KKK	TOPLAM
1	2	12	10	2	2	0	14
2	0	14	6	0	6	2	14
3	2	22	12	6	6	0	24
4	4	8	6	6	0	0	12
5	4	12	2	12	2	0	16
6	0	10	4	2	4	0	10
7	4	8	6	2	0	2	12
8	2	8	4	4	2	0	10
9	0	14	6	8	0	0	14
10	2	24	10	10	4	2	26
11	2	10	4	8	0	0	12
12	2	12	6	6	2	0	14
Toplam	24 (%13,48)	154 (%86,51)	76 (%42,69)	66 (%37,07)	28 (%15,73)	6 (%3,37)	178 (%100)

NF: Nazal fraktür, K: Kadın, E: Erkek, KKK: Küçük kopma kırığı.

Şekil 1. Olayın orjinine göre olguların dağılımı görülmektedir.

Dkay: delici kesici alet yaranması, Trk: trafik kazası

Şekil 2. Burun kemiği kırık tipleri görülmektedir (küçük kopma kırığı, deplase/parçalı ve lineer).

gelen kırığın adli tıp uygulamalarına uygun bir şekilde tanımlanması gerekmektedir. Bu konudaki eksiklerin ve yargılamada gecikmelerin giderilebilmesi için acil servislerde çalışan hekimler, radyoloji ve kulak-burun-boğaz uzmanlarının adli tıp uygulamalarındaki burun kemiği kırığı tanımlamalarını bilmeleri gerekmektedir.

Toygar ve ark. burun kemik kırığı bulunan 50 vakalılık çalışmada; olguların 49'u (%98) erkek, 1'i (%2) kadın olup olguların 45'i (%90) darp, 3'ü (%6) trafik kazası ve 2'si (%4) atesli silah yaralanması nedeniyle hastaneye başvurduğunu belirtmişlerdir (9).

Çalışma grubumuzdaki 178 olgunun 24'ü (%13,48) kadın ve 154'ü (%86,51) erkek olup burun kemiği kırığına neden olan olaylar incelendiğinde; öncelikli olarak darp 130 (%73.03) olgu, ikinci sırada 24 (%13.48) olgu ile trafik kazası, 18'i (%10.11) düşme ve 6'nın (%3.37) delici kesici alet yaralanması olduğu belirlendi. Bulgularımızda erkek olguların sayısının fazla olduğu ve burun kemiği kırığının en sık darp nedeniyle meydana geldiği tespit edilmiştir. Bu çalışmadaki bulgular Toygar ve ark.'nın yaptığı çalışmayla uyumlu bulunmuştur.

Sonuç olarak; adli nitelik taşıyan burun yaralanmalarında, yaralanmanın ağırlık derecesinin saptanması ve kırık tipinin belirlenmesi amacı ile nazal grafinin ve bilgisayarlı tomografinin incelenmesinin uygun olacaktır. Adli raporda ve tıbbi belgelerde kırığın tipinin açıkça belirtilmesi durumunda mükerrer yazışmaların ve adli süreçte gereksiz uzamaların önüne geçilebileceği görüşündeyiz.

KAYNAKLAR

1. Polat O, İnanıcı MA, Aksoy ME. Adli Tıp Ders Kitabı, Nobel Tıp Kitabevleri. 1997;106-8.
2. Karasu M, Baransel Isır A, Aydın A, Dülger E. Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıpanabilim Dalınca 1998-2005 Yılları Arasında Düzenlenen Adli Raporların Değerlendirilmesi. Gaziantep Tıp Dergisi 2009; 15(1): 10-15.
3. Mathog Robert H, Arden Richard L, Marks Steven C. Burun ve Paranasal Sinüs Travmaları, Nobel Tıp Kitabevleri Ltd; 1995. p.21-37.
4. Holt GR. Biomechanics of nasal septal trauma. Otolaryngol Clin North Am 1999;32:615-9.
5. Kishibe K, Saitou S, Harabuchi Y. Significance of ultrasonography for nasal fracture. Nippon Jibiinkoka Gakkai Kaiho 2005;108:8-14.
6. Karagama YG, Newton JR, Clayton MG. Are nasal fractures being referred appropriately from the accident and emergency department to ENT Injury 2004;35:968-71.
7. Mondin V, Rinaldo A, Ferlito A. Management of nasal bone fractures. Am J Otolaryngol 2005;26:181-5.
8. Yabe T, Ozawa T, Sakamoto M, Ishii M. Pre- and postoperative X-ray and computed tomography evaluation in acute nasal fracture. Ann Plast Surg 2004;53:547-53.
9. Toygar M, Şenol E, Can Ö. Burun Kemik Kırıklarının Adli Tıp Açısından Değerlendirilmesi. Türkiye Klinikleri J of Foren Med 2007, 4: 17-22.
10. Karbeyaz K., Gündüz T., Balcı Y., Yeni Türk Ceza Kanunu çerçevesinde kemik kırıklarına adli tıbbi yaklaşım. Ulus Travma Acil Cerrahi Derg 2010;16 (5):453-458.

11. Balcı Y, Güzel S, Çetin G. Yeni Türk Ceza Kanunu'nda tanımlanan yaralama suçlarının adli tıp açısından değerlendirilmesi. In: Balcı Y, editör. Herkes için adli tıp cep kitabı. Eskişehir Eskişehir: Osmangazi Üniversitesi Yayınları; 2008. s. 203-35.
12. Hwang K, You SH, Kim SG, Lee SI. Analysis of nasal bone fractures; A six-year study of 503 patients. J Craniofac Surg 2006;17:261-4.

İletişim Adresi

Hüseyin Kafadar
Adli Tıp Kurumu,
Adli Tıp Şube Müdürlüğü, Elazığ
E-mail: dr.hkafadar@gmail.com